

مقایسه سیاست گذاری فرهنگی جمهوری اسلامی ایران و ترکیه

فاطمه شیرزاد^۱ محمد بیدگلی^۲ زهرا دهنوی^۳

چکیده:

هدف اصلی این پژوهش بررسی تطبیقی سیاستگذاری فرهنگی در نظام آموزش و پرورش جمهوری اسلامی ایران و نظام آموزش و پرورش ترکیه در جهت شناخت هر یک از آنها است. برای نیل به نتیجه، از میان روشهای تحقیق، از پژوهش تطبیقی و تحلیلی بهره گرفته شده است و به این منظور از روش مطالعات تطبیقی با تکیه به روش جرج بردی استفاده شده است. اطلاعات مورد نیاز با مراجعه به اسناد و مدارک و منابع موجود و به شیوه اسنادی جمع آوری شده است. یافته های تحقیق حاکی از آن است که کشور ایران کشوری است که مبانی، اصول و اهداف سیاستگذاری فرهنگی خود در نظام آموزش و پرورش را به صورت سندی مدون در آورده است. عنصر محوری سیاستگذاری فرهنگی ایران، دین توحیدی اسلام است و، محتوا و اهداف هر کدام ذیل انطباق با اسلام تبیین شده اند. در کشور ترکیه، شاهد محورهای دینی در سیاستگذاری فرهنگی نیستیم و در هر کدام، دموکراسی، آزادی و سکولاریسم پایه و اساس هستند. تحقیقات در مورد کشور ترکیه به دلیل حضور در قاره اروپا، بخشی از سیاست های کلی اتحادیه اروپا را در امر تربیت اجرا می کنند. مقایسه میان سیاستگذاری فرهنگی دو کشور نشان داد که این کشورها با یکدیگر اشتراکات و افتراقاتی در این زمینه دارند. از مهمترین اشتراکات میان دو کشور تعریف کلی آموزش و از مهمترین افتراقات دو کشور محوریت عنصر دینی در کشور ایران و لیبرالیسم در کشور ترکیه است. کشور ایران و ترکیه بر امر فرهنگ تاکید دارند. با توجه به تفاوت در اهداف از نظر محتوا و ساختاری نیز متفاوت هستند.

کلمات کلیدی: سیاستگذاری فرهنگی، نظام آموزش و پرورش جمهوری اسلامی ایران، نظام آموزش و پرورش ترکیه.

^۱ (نویسنده مسئول) دانش آموخته مقطع ارشد گروه برنامه ریزی درسی، واحد ورامین- پیشوا، دانشگاه آزاد اسلامی، تهران، ایران

^۲ استادیار گروه حقوق، واحد ورامین- پیشوا، دانشگاه آزاد اسلامی، تهران، ایران

^۳ استادیار گروه مدیریت، واحد ورامین- پیشوا، دانشگاه آزاد اسلامی، تهران، ایران

مقدمه

سیاست گذاری فرهنگی از عوامل تعیین کننده در موفقیت هر نظام آموزشی بشمار می رود. در نظر کارشناسان آموزشی شایستگی هر نظام آموزشی به اتخاذ سیاست های مطلوب فرهنگی و آموزشی آن نظام وابسته است. از این رو، می توان گفت تعیین درست راهبردهای فرهنگی بهترین عضو نظام آموزشی در فرایند یاددهی - یادگیری و معمار اصلی نظام آموزشی است (تارکمن، ۲۰۱۷). بسیاری از سیاستگذاران و پژوهشگران فرهنگی در کشورهای مختلف، مایل به شناخت و بهره مندی از مزایای نظام آموزش فرهنگی کشورهای پیشرو در این عرصه هستند. یکی از کشورهایی که در زمینه تدوین و بکارگیری سیاستهای فرهنگی در نظام آموزشی خود از جمله کشورهای پیشرو محسوب می شود، کشور ترکیه است. در این کشور وزارت آموزش، فرهنگ، ورزش، علم و فناوری، نقشی محوری در توسعه و ارتقای استانداردهای آموزش فرهنگی را ایفا می کند. این وزارتخانه سیاست های کلی آموزش فرهنگی و رؤس برنامه های فرهنگی را تعیین می کند، معیارهای ملی آموزش فرهنگی را مشخص ساخته، ملاک های گزینش مسئولان فرهنگی را معین می کند و به برقراری نهادهای نظارتی بر فرهنگ دانش آموزان می پردازد. وزارت آموزش ترکیه همچنین کمک هزینه هایی به دولت های محلی و هیئت های استانی و شهری برای استقرارسیاست های فرهنگی هر ساله تخصیص می دهد. (آقازاده، ۱۳۹۸). در این کشور تقریباً هر سه سال یکبار رهنمون های برنامه آموزش فرهنگی، توسعه و مورد تجدید نظر قرار می گیرد. این سیاست ها به نوبه خود توسط ناشران کتب درسی، مقامات آموزشی استانی و شهری، مدارس و معلمان جهت اصلاح ساختار فرهنگی و توسعه مطالب برنامه های فرهنگی مورد استفاده قرار می گیرند. با این همه، مسئولیت اصلی اجرای سیاستگذاری فرهنگی در ترکیه بر عهده دولت های محلی و هیئت ها و مقامات آموزشی استانی و شهری است. دولت های محلی در واقع مسئول اجرای برنامه های آموزشی فرهنگی، نظارت بر راهبردها، تصویب بودجه فرهنگی و استخدام مسئولان مربوطه در این زمینه هستند. سیاست های فرهنگی وزارت آموزش ترکیه نیز به هیئت های محلی آموزشی و مدارس اجازه میدهد در رهنمون های آموزشی فرهنگی، اصلاحات و تغییراتی مناسب با سطوح محلی ایجاد کنند. حتی مدارس نیز اجازه دارند برنامه های فرهنگی خود را براساس رهنمون های آموزشی ملی تدوین کنند (ایزری و یزدخواستی، ۱۳۹۵). بنابراین، دلیل اثربخش بودن سیاست گذاری فرهنگی در ترکیه تنها منحصر به اتخاذ اهداف والا و مشخص نیست، بلکه به واقعیت همکاری تمام سطوح جامعه در تدوین، برنامه ریزی و اجرای سیاستها و برنامه های آموزشی فرهنگی اعم از نیروی انسانی، مالی، محتوای درسی و محیط آموزشی نیز مربوط میشود. در طرف مقابل سیاست گذاری فرهنگی در ایران، موضوعی حاکمیتی محسوب میشود و کلیه سطوح مدیریت ملی، استانی و شهری مرتبط با آموزشهای فرهنگی به صورت متمرکز زیر

نظر وزارت آموزش و پرورش قرار دارند. شورای عالی آموزش و پرورش و در کنار آن، شورای عالی انقلاب فرهنگی بالاترین مراجع سیاست گذاری فرهنگی در ایران محسوب میشوند. تعیین خط مشی، هدف ها، مقررات، ضوابط و برنامه های آموزشی فرهنگی و تهیه برنامه ها و مطالب کتاب های درسی از جمله وظایف شورای عالی آموزش و پرورش است که رئیس جمهور به مدت چهار سال اعضای آن را منصوب می کند. اگرچه برخی افراد نیز خارج از شخصیت حقوقی خود به عنوان صاحب نظر و متخصص در این شورا عضویت دارند، اما همگی آنها منتخب نهادهای دولتی و حاکمیتی هستند (افتخاری، ۱۳۹۷). دستیابی به جایگاه ایران در زمینه آموزش و به طور خاص آموزش در دوره ابتدایی در بین کشورهای مورد بحث از طریق مقایسه متغیرها و شاخصهای آموزشی استاندارد و تعریف شده امکانپذیر خواهد بود. تطبیق و مقایسه به عملی اطلاق می شود که در آن دو یا چند پدیده را به منظور یافتن وجوه اختلاف و تشابه آنها مورد تجزیه و تحلیل قرار دهیم. بررسی تاریخ تحول نظامهای آموزشی جهان نشان می دهد که به منظور تحقق این امر، اغلب کشورهای پیشرو از مطالعات و پژوهشهای تطبیقی در زمینه ی آموزش و پرورش بهره گرفته اند و آنرا شرط لازم برای طراحی نظامهای آموزشی نوین خویش میدانند و غیر لزوم و ضرورت اینگونه بررسی ها قبل از اقدام به هرگونه اصلاحات آموزش جامع برای رفع نیازمندیهای رو به رشد اقتصادی، فرهنگی و فنی خویش تاکید می ورزند. در حال حاضر کشور ما یکی از مراحل مهم و اساسی و درعین حال حساس و دقیق خود را در زمینه ی توسعه آموزش و پرورش میگذراند، بدیهی است به موازات توسعه نهاد آموزش و پرورش باید به مطالعات تطبیقی آموزش و پرورش پرداخت زیرا اینگونه مطالعات زمینه را برای انتقاد و رفع مشکلات نظام آموزشی فراهم می کند و اداره کنندگان چنین دستگاهی را در کشف و تحلیل مسائل تربیتی یاری می دهد آموزش و پرورش تطبیقی به دانشی اطلاق میشود که موضوع آن شناسایی تحلیل و مقایسه شباهتها و تفاوتهای پدیده های تربیتی در داخل یک نظام آموزش و پرورش صورت گیرد (فتاحی، ۱۳۹۲). بنابراین در مقایسه با سیاستگذاری آموزشی و فرهنگی ترکیه با ایران، آموزش و پرورش ایران علیرغم تمامی تلاش های که در جهت ارتقای فرهنگی آن صورت پذیرفته، موفقیت آمیز ظاهر نشده است. ریشه این ناکامی نسبی به پایین بودن سطح تعامل در اجزای مختلف سیاستهای فرهنگی ایران بازمی گردد. تمرکز سیاسی و اداری قدرت باعث شده است تا تمام اجزای این نظام به صورت دستوری و از بالا به پایین طراحی شود. تجربه نشان داده که مشارکت، تعامل و همکاری واقعی و نتیجه بخش در حوزه فرهنگ را نمی توان از طریق آیین نامه ها به یک نظام تزریق کرد. لذا تدوین سیاستهای فرهنگی هر استان، شهر، منطقه و مدرسه باید با نظر و تأیید شهروندان آن جامعه و به کمک صاحب نظران تعلیم و تربیت محلی انجام گیرد. چنین سیاستگذاری مستلزم تمرکز زدایی سیاسی و اداری در سطح کشور است. در اینصورت، با پدیدار شدن جامعه مدنی قوی و پویا و مشارکت آن در سطوح مختلف سیاستگذاری فرهنگی، تحول در نظام آموزشی ممکن خواهد بود (مهرپور، ۱۳۹۸). لذا در این پژوهش کشور ترکیه به دلیل پیشرو بودن در حوزه سیاست گذاری فرهنگی به منظور مقایسه با ایران انتخاب شده است. علاوه بر این، انتخاب برای بررسی تطبیقی طی این پژوهش به

دلایل دیگری همچون تأکید عمیق بر آموزش اخلاقی، فرهنگی، بومی و فراگیری مهارت‌های زندگی و شغلی در مدارس ترکیه و داشتن زمینه مشترک فرهنگ آسیایی (غیرغربی) با ایران نیز بازمی‌گردد. کما اینکه ترکیه، در این سیاست‌گذار یها، در کنار کره جنوبی، سنگاپور و هنگ کنگ تنها کشورهای غیرغربی هستند که نظام آموزشی برتر در فهرست ۴۰ کشور برتر جهان را دارند و بنابراین گزینه مناسبی برای مقایسه با سیاست‌گذاری فرهنگی در ایران محسوب می‌شود. سیاست، تصمیم‌گروهی یا انفرادی آشکار یا غیرآشکاری است که مجموعه‌ای از رهنمودها را برای هدایت تصمیمات آینده یا راهنمایی اجرایی درمورد تصمیمات قبلی فراهم می‌آورد. بر این اساس هدف اصلی در این پژوهش آن است که وجوه تفاوت و تشابه در سیاستگذاری فرهنگی در نظام آموزش و پرورش جمهوری اسلامی ایران و نظام آموزش و پرورش ترکیه کدام است؟

پیشینه پژوهش

دانش افروز (۱۴۰۲) پژوهشی با عنوان "مطالعه تطبیقی سیاستگذاری آموزشی در زمینه عدالت آموزشی در دو کشور ایران و هند" انجام داده است. پژوهش حاضر با هدف مطالعه تطبیقی سیاست‌گذاری آموزشی در زمینه عدالت آموزشی در دو کشور ایران و هند انجام شد. یافته‌ها نشان داد بیشترین شباهت بین هند و ایران مربوط است به وجود دوره پیش دبستانی در هر دو نظام، بهبود زیرساخت‌ها و امکانات بهداشتی، طبقه‌بندی دانش‌آموزان به تیزهوش و نخبه، ارزشیابی کیفی و کمی و وجود نابرابری‌های جنسیتی در مدارس است. یافته دیگر نشان داد نظام آموزشی هند منعطف‌تر است و تصمیم‌گیری‌ها غیر متمرکز است. همچنین، رویکردهای آموزشی در هند بیشتر اجتماعی محور و دلایل ترک تحصیل بیشتر فقر خانواده است؛ در حالی که در ایران رویکردهای آموزشی ماهیتی فرهنگی-اجتماعی دارند و علت ترک تحصیل دانش‌آموزان کمتر اقتصادی است. نتایج این تحقیق می‌تواند به برنامه‌ریزان و سیاستگذاران آموزشی در طراحی و تدوین برنامه‌های مرتبط با عدالت آموزشی کمک کند تا همه یادگیرندگان در همه مناطق کشور به طور عادلانه از فرصت‌های آموزشی و تربیتی بهره‌مند شوند.

قربانی (۱۴۰۲) پژوهشی با عنوان بررسی مدارس و آموزش و پرورش ترکیه انجام داده است. در این مقاله مروری جامع بر مدارس و آموزش و پرورش ترکیه ارائه شده و جنبه‌های مختلف سیستم آموزشی در این کشور بررسی می‌شود. ساختار و سازماندهی مدارس، چارچوب‌های برنامه‌درسی، روش‌های تدریس و شیوه‌های ارزیابی دانش‌آموزان را مورد بحث قرار می‌دهد. این مقاله همچنین چالش‌ها و فرصت‌های پیش روی سیستم آموزشی در ترکیه، از جمله مسائل مربوط به دسترسی، کیفیت، برابری و شمول را بررسی می‌کند. علاوه بر این، اصلاحات و ابتکارات آموزشی اخیر با هدف بهبود چشم‌انداز کلی آموزش در کشور را برجسته می‌کند. این بررسی با ارائه بینش‌هایی در مورد آینده مدارس و آموزش در ترکیه، با تأکید بر اهمیت بهبود مستمر و نوآوری در رسیدگی به نیازهای در حال رشد

دانش آموزان و جامعه به پایان می رسد.

شهبازاوغلی خیاوی و عابدی نیا (۱۴۰۲) پژوهشی با عنوان مقایسه و بررسی تطبیقی آموزش و پرورش ایران با کشور ترکیه انجام داده اند. آموزشی در هر کشور متفاوت می باشد و با بررسی دقیق فرهنگ و قوانین یک کشور، می توان دریافت نظام آموزشی آن به چه شکل می باشد. در کشور ما نیز چند سالی است نظام آموزشی به سیستم ۶-۳-۳ برگشته است و کتابهای درسی نیز شروع به تغییرات اساسی کردند. مطالعه حاضر به منظور آشنایی بیشتر با نظام آموزشی دو کشور ایران و ترکیه، به مقایسه و بررسی تطبیقی آموزش و پرورش ایران با کشور ترکیه پرداخته است.

سلگی (۱۴۰۲) پژوهشی با عنوان مطالعه تطبیقی سیاستگذاری آموزشی در زمینه عوامل و شیوه های جذب و انتخاب معلم در ایران و ژاپن انجام داده است. یافته ها نشان داد بیشترین شباهت بین ژاپن و ایران مربوط به پذیرش در آزمون و تعیین صلاحیت برای انتخاب معلم است. یافته دیگر نشان داد تفاوت اصلی بین دو کشور مورد مطالعه مربوط به برگزاری دوره های عملی در مراکز وابسته به دانشگاه تربیت معلم برای تمرین معلمی و انجام پژوهش های مربوط به آن و تعیین صلاحیت برای ورود به حرفه معلمی است. نتایج این تحقیق می تواند به برنامه ریزان و سیاست گذاران آموزشی در گزینش و جذب و برنامه ریزی برای تعیین صلاحیت های لازم برای ورود به حرفه معلمی کمک کند.

استقومه و موها (۲۰۲۳) پژوهشی با عنوان سیاست آموزشی در ترکیه در دوران حکومت رجب طیب اردوغان انجام داده اند نتایج این تحقیق برخی از جنبه های مهم سیاست آموزشی ترکیه در دوران حکومت اردوغان عبارتند از: تحول نظام آموزشی، بهبود آموزش دینی اسلامی، معرفی برنامه درسی اسلامی، رشد شخصیت، ارتقای کیفیت معلمان، گسترش آموزش پیش دبستانی، والدین، مشارکت و تاکید بر آموزش فناوری. سیاست آموزشی رجب طیب اردوغان در ترکیه از زمانی که وی در سال ۲۰۰۳ دولت را به دست گرفت چندین سیاست آموزشی مهم را اجرا کرده است. نتیجه گیری. سیاست آموزشی اردوغان در ترکیه شامل تحول سیستم، بهبود آموزش دینی اسلامی، برنامه درسی اسلامی، توسعه شخصیت، بهبود کیفیت معلمان، گسترش آموزش پیش دبستانی، مشارکت والدین و تاکید بر آموزش فناوری از سال ۲۰۰۳ است.

کیزیلکایا و همکاران (۲۰۲۳) پژوهشی با عنوان تحلیل تطبیقی آموزش ویژه ایرانی و ترکی از نظر اهداف و اصول انجام داده اند. با توجه به نتایج، ایران و ترکیه هدف کلی مشابهی در آموزش ویژه دارد: آماده سازی فرد برای جامعه و آینده هدف اصلی آموزش استثنایی این است که پاسخگویی به نیازهای آموزشی افراد با نیازهای ویژه در حالی که ترکی رویکرد آموزش ویژه بیشتر خانواده محور است و

به کودک اهمیت می دهد محیط، رویکرد آموزش ویژه ایرانی بر فرد در نیاز به آموزش ویژه توجه دارد.

کانجو و همکاران (۲۰۲۲) پژوهشی با عنوان بررسی تطبیقی توسعه آموزش عالی در افغانستان، ایران و ترکیه انجام داده اند در زمینه کارکردهای سه گانه نظام آموزش عالی (تولید، تحول و نشر علم)، نظام آموزش عالی ایران از پیشرفت بالایی برخوردار بوده است. همچنین این نظام از دو سیاست تولید دانش و کاربرد علم در جامعه دور شده و بر انتقال دانش - در قالب گسترش اندک آموزش و افزایش پذیرش دانشجو تاکید کرده است. ترکیه با گسترش اندکی ساختارهای آموزشی، افزایش سهم آموزش فنی-حرفه‌ای، بهبود نرخ ثبت‌نام نیروی کار ماهر آموزش عالی، سهم هزینه‌های تحقیق و توسعه و بهبود شاخص‌های کلی، به آمادگی فن‌آوری دست یافته و از افغانستان و ایران پیشی گرفته است. انتظار می رود یافته‌های این مطالعه به برنامه ریزان آموزش عالی افغانستان کمک کند تا از تجربیات مثبت توسعه آموزش عالی در ایران و ترکیه استفاده کنند.

مارگو (۲۰۱۸) پژوهشی با عنوان مدل پیشنهادی آموزش فرهنگی در ترکیه انجام داده است. نتایج این پژوهش از طریق بررسی داده‌های موجود به دست آمده است. در این مطالعه ابتدا به بررسی مقایسه‌های آموزش و پرورش ترکیه با دیگر کشورها پرداخته شده و اطلاعات مختصری از مطالعات آموزش فرهنگی به دست آمده است. همچنین، پژوهش مذکور با ارائه جزئیات تفصیلی در مورد برخی از مرکز مهم آموزش و پرورش ترکیه، آموزش و پرورش در این مراکز با برخی مراکز آموزشی دیگر جوامع به صورت مقایسه‌ای بررسی شده است.

مبانی نظری پژوهش

سیاست گذاری

سیاست گذاری در امور پدیده‌ای است که از ارزش‌های جهت دهنده گفتمان اجتماعی، سیاسی غالب نشأت می گیرد و حاصل ارزش‌هایی است که از این مباحث منتج شده‌اند. سیاست روش کلی رهنمود و تدبیر برای نیل به اهداف و اداره امور می باشد. امروزه مفهوم سازی سیاست از خطی به (چرخه‌ای) و از محصول به (اجرایی سازی) تغییر کرده است. این تحول تاریخی و تغییر دیدگاه‌های مربوط به تجزیه و تحلیل فرآیندهای سیاست، ماهیت پویای سیاست را نشان می دهد. همچنین رویکردهای اخیر فرآیندهای سیاست را از طریق انسان‌شناسی، باستان‌شناسی و چشم‌اندازهای زیست محیطی بررسی می کند (اصغری، ۱۴۰۲). سیاستهای آموزشی، نیروهای محرک برای تحقق اهداف از پیش تعیین شده ملی هستند، زیرا همه سیاست‌های دیگر بخشهای اقتصاد برای موفقیت به شدت

به آموزش وابسته هستند (فالالو، ۲۰۲۰) بنابراین، موفقیت سیاست‌ها ی آموزشی به موفقیت سایر بخش‌ها ی اقتصاد و شکست آنها متضمن شکست سایر بخش‌ها است (روشا، ۲۰۲۲) مفهوم سیاست توسط وادی وتر ی (۱۹۹۵) به عنوان یک تصمیم واحد یا ترکیبی تعریف شده است که ممکن است مسیر هایی را برای هدایت تصمیمات آینده، شروع یا به تاخیر انداختن اقدامات، یا هدایت اجرا ی تصمیمات قبلی، خواه صریح یا ضمنی، تعیین کند. در ادراک اوولابی، (۲۰۰۵) سیاست فرآیندی است از انجام یا انجام یک عمل خاص با قصد و نیت و بنابراین عمل غیرارادی فرد نمیتواند یک سیاست باشد. به گفته و ی، یک سیاستگذار باید دارای عناصر معینی از جمله عوامل سیاست، کنش سیاستی و اهداف باشد. مانگا، (۲۰۱۴) همچنین به سیاست به عنوان نسخه معتبر صادر شده توسط دولت برای هدایت دستیابی به اهداف نگاه می‌کند. با این حال، موسیسی، (۲۰۱۵) بر این عقیده است که یک سیاستگذاری بیانیه ای گسترده است که اهداف و آرزو ها ی آینده را منعکس می‌کند و ر ه نمود هایی را برای انجام آن اهداف ارائه می‌دهد. به طور خلاصه، یک سیاستگذاری میتواند هر نوع اقدامی باشد که توسط یک فرد یا مقام برای هدایت عملیات یک تلاش معین برای دستیابی به اهداف تعیین شده انجام میشود (بشار و سیفاوا ۲۰۲۲). تحلیل سیاستگذاری می‌تواند به روشن شدن موضوع، انتخاب سیاستگذاری موجود، اثربخشی و کارآمدی یک سیاستگذاری کمک کند و در نهایت به انتخاب و ترجیح سیاست‌گذاران و مردم کمک کند. در واقع، سیاست گذاری یک فعالیت سیاسی است که دیالکتیک متضاد نظم و بی‌نظمی را با هم آشتی می‌دهد سیاست گذاری شامل برنامه های سیاسی با هدف دستیابی به اهداف اجتماعی است. در واقع سیاست گذاری نشان دهنده فعالیت‌ها و نیت دولت است. خط‌مشی عمومی فرآیندی هدف‌مدار است که می‌کوشد با اعمال نظارت و ارزیابی مستمر، مشکل کلی را شناسایی و در دستور کار سیاست‌گذاری قرار دهد تا به هدف مورد نظر دست یابد. سیاستگذاری دارای سه ویژگی است که عبارتند از چند رشته ای بودن، حل مشکلات و هنجاری بودن. فرآیند سیاست گذاری مجموعه ای از اقدامات عقلانی است که در فرآیندی متشکل از اقدامات لزوماً سیاسی انجام شده است و به طور کلی دارای چهار مرحله اصلی تعریف مسئله، تدوین سیاست، اجرا و ارزیابی است.

سیاست گذاری فرهنگی

سیاست گذاری فرهنگی، تدوین اصول راهنمای تصمی‌گیری های فرهنگی و انجام اقدامات فرهنگی است که در زندگی فرهنگی مؤثرند. نهاد های حکومتی و سازمان های وابسته فرهنگی معمولاً بیشترین نقش را در تعیین سیاست گذاری فرهنگی دارند. میزان دخالت و مشارکت بخش خصوصی در این حوزه به میزان حاکمیت فضای دموکراتیک در جامعه بستگی دارد. یک سیاست فرهنگی متضمن وجود اهداف نهایی (بلندمدت)، اهداف کوتاه مدت و عینی (میان مدت و بخش پذیر) و ابزارهای مناسب برای تحقق اهداف (انسان، سرمایه ها، قانون و...) است که در مقابل یک سیستم به هم پیوسته و به هم مرتبط، ترکیب شده است. سیاست گذاری فرهنگی

دربار گیرنده طیف وسیعی از اقدامات مرتبط با توسعه زندگی فرهنگی است، اما آنچه بیشتر برنامه ریزی فرهنگی را پیچیده و بغرنج می کند، رابطه میان سیاست گذاری فرهنگی و هدف های فرهنگی از یک سو و ارتباط مستقیم برنامه ریزی فرهنگی با سیاست فرهنگی از سوی دیگر است. از طریق برنامه ریزی فرهنگی، نظام های سیاسی و فرهنگی با یکدیگر ارتباط تنگاتنگ پیدا می کنند. در یک نگاه کلی، برنامه ریزی فرهنگی چارچوبی راهبردی، هدفمند و عینی برای دستیابی به توسعه فرهنگی با توجه به سیاست های فرهنگی است (نوید ادهم صادق زاده قمصری ۱۳۹۴)

سیاست گذاری آموزشی

سیاست آموزشی، سیاستی است که با آموزش مرتبط است یا سیاستی که مستقیماً برای آموزش در نظر گرفته شده است (روشا، ۲۰۲۲). این به این دلیل است که سیاست های دیگری وجود دارد که سیاست های آموزش محور نیستند، مانند سلامت، کشاورزی، بیمه، آموزش و توسعه، استخدام، نیروی انسانی و غیره. همه این سیاست ها بر حوزه های خاص مرتبط خود متمرکز هستند، اما سیاست گذاری آموزشی تنها بر حوزه آموزش متمرکز هستند. در بحث جایگاه سیاست، در مرحله اول باید برای هر عنصر سیاست و نهاد سیاستگذار، تعریفی بدون ابهام ارائه شود. آموزش و پرورش نه تنها یکی از مهم ترین نهادهای اجتماعی است، بلکه تأثیر بسزایی بر عملکرد و کیفیت کار سایر ارگان ها و بخش های هر جامعه دارد. ایجاد ظرفیت های جدید و تولید دانش و فناوری های اطلاعاتی و ارتباطی در اقتصاد جهانی مستلزم داشتن نظام آموزشی است (سرقینی ۲۰۲۳). سیاست گذاری آموزشی شامل کلیه نسخه های تصمیمات معتبری است که توسط دولت برای هدایت فعالیت های آموزشی و پرورش برای تحقق اهداف مورد نظر اتخاذ میشود (فالالو، ۲۰۲۰). به همین دلیل است که مانگا، (۲۰۱۰) تأکید کرد که سیاست های آموزشی تمام آن نسخه ها، اصول یا دستورالعمل های الزام آوری را که توسط دولت یا مقامات به روشی منطقی برای هدایت کسب و کار آموزش به سمت دستیابی به اهداف مورد نظر بنابراین سیاست های آموزشی باید و نباید ها را در شرکت های آموزشی برای تحقق اهداف به صورت ضمنی یا صریح تعریف می کنند سیاست های آموزشی، سیاست های ناخالصی هستند که سایر سیاست ها در آن گنجانده شده اند. سیاست های آموزشی با ویژگیهای زیر مشخص میشوند که توسط موسیسی، (۲۰۱۵) مشخص شده است:

۱. آنها کلی یا خاص، گسترده یا محدود، ساده یا پیچیده، عمومی یا خصوصی، مکتوب یا نانوشته، ضمنی یا صریح و کیفی یا کمی هستند

۲. آنها میتوانند مرکزی یا محلی، عمومی یا خصوصی، مقامات یا افراد، بالا یا پایین باشند

۳. آنها هدف گرا هستند - هدف آنها دستیابی به برخی اهداف است

۴. آنها ارتباط نزدیکی با تصمیم گیر ی دارند. زیرا تصمیم گیر ی بخشی از سیاست گذار ی است

۵. آنها با سیاست ها ی دیگر تودرتو هستند. آنها با سیاست ها ی ملی یا بین المللی همسو هستند

۶. آنها وسیله ای برای رسیدن به هدف هستند نه هدفی برای خودشان. آنها هدف نیستند. با این حال، اهداف از طریق آنها محقق می شود .

۷. آنها میتوانند مثبت یا منفی باشند. ذینفعان این سیاست ها ممکن است آنها را برای خود مثبت یا منفی ببینند.

روش شناسی پژوهش

روشی که در این مقاله اتخاذ شده است، بیشتر فعالیت به صورت سندکاوی و به شیوه تحلیلی، قیاسی و تطبیقی بوده که این خود به عنوان فعالیت کتابخانه‌ای مورد نظر است. ابزار گردآوری اطلاعات در بررسی آثار مکتوب، استفاده از فیش و کارت‌های مخصوص طبقه‌بندی داده‌هاست. پس از بررسی موارد و مفاهیم مورد نظر، نکات لازم در فیش‌های مربوط ثبت گردیده و فیش‌ها با توجه به مقوله‌ها و شاخص‌های طبقه‌بندی شده از قبل در مقوله و شاخص خود قرار می‌گیرد. جامعه آماری این پژوهش، مقالات و پایان نامه‌های فارسی زبان نمایه شده در مجلات و پایگاه‌های علمی معتبر داخلی و خارجی است که با تمرکز بر موضوع سیاستگذاری فرهنگی در نظام آموزش و پرورش ایران و ترکیه هستند. از دو رویکرد مکمل، برای نمونه‌گیری و انتخاب مطالعات مرتبط، استفاده شده است. ابتدا، ضمن مشورت با تنی چند از خبرگان حوزه سیاستگذاری، فهرست مجلاتی که احتمال انتشار چنین مقالاتی در آنها بیشتر باشد، تهیه می‌گردد. در ادامه، در درگاه این مجلات به جستجوی مقالاتی با کلیدواژه‌هایی نظیر: تطبیقی، بررسی تطبیقی، سیاستگذاری فرهنگی و آموزشی در نظام آموزش و پرورش ایران و سیاستگذاری فرهنگی و آموزشی در نظام آموزش و پرورش ترکیه می‌پردازد. مقالات مرتبط شناسایی می‌شود در گام تکمیلی از آنجاکه ممکن بود چنین پژوهشهایی در سایر پایگاه نمایه شده باشند، کلیدواژه‌های مرتبط در پایگاه‌های اطلاعات علمی مگایران، علم نورمگز، انسانی، علوم جامع پرتال سیویلیکا، نت، ایرانداک SID و سایتهای خارجی انجام شد و در این مرحله پژوهشهای دیگر رابه دست می‌آورد شیوه انجام کار تطبیقی روش بردی است تحلیل‌های تطبیقی استفاده از روش جرج اف بردی (۱۹۶۹) مشتمل بر چهار مرحله توصیف، تفسیر، همجواری و مقایسه است. مرحله توصیف «

در این مرحله پژوهشگر باید پدیده های تربیتی مورد تحقیق را بر اساس شواهد و اطلاعاتی توصیف کند که از منابع مختلف به دست آورده است. در این مرحله اول آثار جمع آوری شده، مورد مطالعه کلی و اجمالی گردید و مطالعه دقیق به همراه فیش برداری و ثبت موضوع ها صورت گرفت. مرحله تفسیر: این مرحله شامل واری اطلاعاتی است که در مرحله اول پژوهشگر به توصیف آن اقدام کرده است. مرحله همجواری: طی این مرحله اطلاعاتی که در مراحل اولیه ی (۱-۲) بررسی شده اند طبقه بندی می شوند و در کنار هم قرار می گیرند. اطلاعات جمع آوری شده را که به صورت فیش برداری و ثبت موضوع ها بود، با توجه به نکات تشابه و اختلاف در طبقه بندی جدید قرار گرفت، این طبقه بندی موضوعی غیر از طبقه بندی در مرحله ثبت اطلاعات و فیش برداری در مرحله قبل است، که در این مرحله محقق با حذف برخی عناوین و کنار گذاشتن آن ها و ادغام برخی دیگر زمینه منطق تری برای تجزیه و تحلیل تطبیقی فراهم کرد. ۴- مرحله مقایسه: در این مرحله، ((مسئله ی تحقیق)) که در مراحل قبلی، به خصوص در مرحله همجواری از آن گذشته است. در این مرحله محقق براساس مقایسه و ارزیابی این مقایسه به تجزیه و تحلیل نهایی پرداخته و نظر نهایی درباره آن ها اعلام را کرد و در نهایت سوالات تحقیق جواب داد.

تجزیه و تحلیل داده ها

سوال اول پژوهش وجوه تفاوت و تشابه سیاست گذاری فرهنگی اهداف آموزشی در نظام آموزش و پرورش جمهوری اسلامی ایران و نظام آموزش و پرورش ترکیه کدام است؟ کسب مهارت های اجتماعی از جمله اهداف مهم در نظام تعلیم و تربیت کشورهای مورد نظر است مبانی نظری تحول بنیادین در نظام تعلیم و تربیت رسمی عمومی جمهوری اسلامی ایران کشور ایران نیز ساحتی مرتبط با تربیت اجتماعی وجود دارد. ترکیه، نه تنها تربیت اقتصادی را بخش از اهداف تربیت می بینند، بلکه آن را یکی از اهداف نهایی تربیت میدانند در اهداف ساحت تربیت اقتصادی و حرفه ای کشور ایران نیز مورد توجه قرار گرفته است. در کشورهای ترکیه، ذیل صلاحیت های کلیدی برای آموزی و یادگیری مادام العمر توصیه شده توسط پارلمان اروپا، شاهد اهدافی چون تسلط بر زبان بومی، «مهارت در کبی از زبان های مدرن خارجی» و «تسلط بر عناصر اصلی ریاضیات، علوم، فرهنگ و تکنولوژی» هستیم در ایران نیز مورد توجه قرار گرفته است. ترکیه، توجه به فرهنگ لحاظ شده است. در بخش هایی از اهداف اصلی نظام تعلیم و تربیت کشور ترکیه اشاره شده است که «افراد تربیت شده میبایست به ارزش های دموکراتیک متعهد بوده و با فرهنگ ملی وفق داده شده باشند. این افراد میتوانند فرهنگ های مختلف را تحلیل کرده و در تمدن مدرن نقش داشته باشند. در اسناد کشور ایران نیز فرهنگ مورد توجه بوده و ترکیه دارای نظام تعلیم و تربیت سکولار هستند. در نظام های آموزشی سکولار عمدتاً اهداف دینی وجود نداشته یا در صورت وجود، بسیار کم رنگ و در حاشیه هستند. در ترکیه، اهداف تربیت سیاسی تنها به همسویی افراد با دموکراسی و تربیت شهروندی (اجتماعی) خلاصه میشود در کشور

ایران، علاوه بر مباحث تربیت شهروندی، به تربیت سیاسی نیز توجه شده است در کشور ایران عنصر محوری، نظام معیار اسلامی است. در اسناد تربیتی ایران، در مورد نظام معیار اسلامی آماده است.

سوال دوم پژوهش وجوه تفاوت و تشابه سیاستگذاری فرهنگی ساختار آموزشی در نظام آموزش و پرورش جمهوری اسلامی ایران و نظام آموزش و پرورش ترکیه کدام است؟ آموزش در ایران: پیشینه آموزش در ایران به دوران باستان میرسد. آموزش در ایران در دوران جمهوری اسلامی، دارای جداسازی جنسیتی از پایینترین مقطع و دارای مفاهیم و پروپاگاندای شیعی است. همچنین پس از انقلاب ۱۳۵۷، آموزش در این کشور، «اسلامی سازی» شد. اساس قوانین مصوب بخشی از مقطع تحصیلی به عنوان مقطع آموزش پایه تلقی گردیده و کلیه شهروندان موظفند که پس از احراز شرایط لازم و قانونی از آموزش قانونی این مقطع برخوردار گردند. دولتها نیز به نوبه خود موظفند در جهت برخورداری هرچه بیشتر شهروندان از این مقطع تسهیلات لازم را فراهم نموده و به ارائه خدمات به صورت رایگان مبادرت نمایند. مقطع آموزش اجباری در ایران، شامل مقطع آموزش ابتدایی تا متوسطه را شامل می گردد. مقطع آموزش ۱۲ سال به طول میانجامد. پیش دبستانی: سن ورود به این مقطع سن ۵ سالگی است مقطع آموزش پیش دبستانی در اجباری نیست. مقطع آموزش ابتدایی: پایین ترین سن ورود به مقطع آموزش ابتدایی سن ۵ سالگی است. مقطع آموزش متوسطه: مقاطع آموزش رسمی با توجه به اهمیت مقاطع در نظام آموزشی به دو مقطع اصلی آموزش ابتدایی و متوسطه تقسیم میگردد.

آموزش در ترکیه: نظام آموزشی ترکیه، یکی از مهمترین ساختارهای آموزشی در منطقه خاورمیانه و جهان است که تاریخی بسیار قدیمی دارد و تغییرات متعددی را در طول سالها تجربه کرده، بهطوری که مقصد مناسبی برای افرادی که به دنبال تحصیل در ترکیه هستند شناخته میشود. این سیستم آموزشی از مراحل مختلف شامل پیشدبستانی، ابتدایی، متوسطه و آموزش عالی تشکیل شده است. همچنین، ترکیه در سالهای اخیر تالشهای زیادی برای بهبود کیفیت آموزش و افزایش تمرکز بر روی موارد مختلف از جمله توسعه فناوری آموزشی و تحولات مناسب در نظام آموزشی خود داشته است. این تلاشها نه تنها به بهبود کیفیت آموزش منجر شده اند بلکه ترکیه را به یک مقصد آموزشی جذاب برای دانشجویان داخلی و خارجی تبدیل کرده اند.

سوال سوم پژوهش وجوه تفاوت و تشابه سیاستگذاری فرهنگی محتوای آموزشی در نظام آموزش و پرورش جمهوری اسلامی ایران و نظام آموزش و پرورش ترکیه کدام است؟ در کشور ایران محتوای آموزشی از جنبه های مختلفی مورد توجه قرار گرفته است از مهمترین سیاست های آموزشی کشور ایران در زمینه برنامه درسی میتوان به انطباق برنامه درسی با فلسفه تعلیم و تربیت، توسعه فرهنگ تفکر، تحقیق، خلاقیت و نوآوری، تبیین اندیشه دینی امام خمینی ره در برنامه درسی و توسعه فرهنگ و معارف اسلامی اشاره کرد. از این رو، برنامه درسی طبق جهت گیری های سیاسی و مذهبی است.

بحث و نتیجه گیری

در سالهای گذشته از نگارش مبانی نظری تحول در کشور ایران، مقالات مختلفی در مورد برخی از مفاهیم کلیدی استفاده شده در این سند (مانند هویت ایرانی اسلامی) نگارش شده و این مفاهیم را به لحاظ مبنایی مورد چالش قرار داده‌اند. پیشنهاد میشود در به روز رسانی مبانی نظری تحول، ضمن توجه به این دست مقالات و گسترش فعالیت در بحث تحلیل مفهومی عبارات به کار رفته در سند تحول، به غنای آن کمک کنند کشور ایران در زمینه نگارش سند تحول و مبانی نظری تعلیم و تربیت نسبت به سایر کشورها شفاف و مستدل عمل کرده است. اگر در سایر زمینه ها مانند راهبردها و تعیین اهداف عملیاتی نیز مانند سایر کشورها چون آمریکا عمل کند تا فاصله بین نظر و عمل را کاهش دهد، قطعاً پیشرفتهای بسیار بزرگی در حیطه تعلیم و تربیت کشور ایران شاهد خواهیم بود. آرمانگرایی و شعارزدگی از دیگر مواردی است که در سیاستگذاری فرهنگی آموزش و پرورش قابل مشاهده است. این مسأله، اهداف تربیتی را به آرزوهای تربیتی تبدیل کرده است. سند تحول دارای عباراتی کلی، قابل تفسیر و بعضاً مبهم است. اصلاح این موارد به شفافیت هر چه بیشتر سند تحول و مبانی نظری کمک خواهد کرد و راه را برای اجرای آنها شفافتر میکند

منابع و مأخذ:

- احمدی لاشکی قاسم (۱۳۹۶)، مطالعه ی تطبیقی مدل های سیاست گذاری نظام آموزش عالی کشورهای منتخب و آرایه ی مدل سیاست گذاری در ایران دکتری تخصصی (PhD) دانشگاه مازندران، دانشکده علوم اقتصادی و اداری.
- اصغری ، ملیحه. فتحی واجارگاه ، کورش. عارفی ، محبوبه. خراسانی، اباصلت (۱۴۰۲)، طراحی الگوی مطلوب فرایند سیاست گذاری برنامه درسی برای نظام آموزش و پرورش ایران (یک مطالعه کیفی مجله علمی پژوهشی «پژوهشهای برنامه درسی» انجمن مطالعات برنامه درسی ایران دوره سیزدهم، شماره دوم ، پیاپی ۲۶ ، ۲۳۰-۲).
- افتخاری، آزاده (۱۳۹۷)، ساختار آموزش و پرورش ژاپن و ویژگیهای آموزش و پرورش کارا و اثربخش ژاپن، چهارمین همایش علمی - پژوهشی ستانی «از نگاه معلم»، بندرعباس.
- ایزری، مهدی و یزدخواستی، علی (۱۳۹۵)، فرهنگ مدیریت تغییر و بهبود کیفیت در آموزش و پرورش، هفتمین کنفرانس بین المللی مدیران کیفیت.

-آقازاده، احمد (۱۳۹۸)، آموزش و پرورش در کشورهای پیشرفته صنعتی (آلمان و انگلستان)، تهران: نشر روان ابراهیم مقدم، ندا؛ خوشچهره، محمد (۱۴۰۰) بررسی تطبیقی آموزش و پرورش کشورهای توسعه یافته و در حال توسعه، فصلنامه توسعه راهبرد، شماره ۵۱.

-دانش افروز، امید (۱۴۰۲)، مطالعه تطبیقی سیاستگذاری آموزشی در زمینه عدالت آموزشی در دو کشور ایران و هند، مطالعات تطبیقی تربیت معلم (کاوش نامه بین الملل ۲ (۱) ۸۵-۱۱۱).

-سلگی، محمدرضا (۱۴۰۲)، مطالعه تطبیقی سیاستگذاری آموزشی در زمینه عوامل و شیوه های جذب و انتخاب معلم در ایران و ژاپن مطالعات تطبیقی تربیت معلم (کاوش نامه بین الملل ۲ (۱) ۱۶۷-۱۸۳).

-شهبازوغلی خیاوی، عرفان و عابدی نیا، افشین (۱۴۰۲)، مقایسه و بررسی تطبیقی آموزش و پرورش ایران با کشور ترکیه، چهاردهمین کنفرانس بین المللی پژوهش های مدیریت و علوم انسانی در ایران، تهران. -قربانی، امیرحسین. (۱۴۰۲)، بررسی مدارس و آموزش و پرورش ترکیه. همایش ملی پژوهش های مدیریت و علوم انسانی در ایران.

-فتاحی صونا (۱۳۹۲)، مطالعه تطبیقی نظام آموزشی دوره ی ابتدایی کشور جمهوری اسلامی ایران، آموزش ابتدایی فرانسه، آموزش ابتدایی ترکیه، آموزش ابتدایی جمهوری آذربایجان کارشناسی ارشد.

-مهر پور، محمد؛ سا لاری، سهیلا (۱۳۹۸). تحلیل و بررسی آموزش و پرورش ژاپن و ایران، سومین همایش بی نالمللی مدیریت، اقتصاد و توسعه.

Arjmandnia Tabriz A, Delkhosh Kasmaei A, Oladian M. (2022). Policy -Making Model in the Private School System , Iranian Journal of Educational Sociology . 5 (3): 242 - 259.

Bashar, 1Sa'adu Isa .Sifawa, .Aminu Malami(2022) EDUCATIONAL POLICY: A REVIEW OF ITS NATURE, FORMS, PROCESSES, RATIONALE AND

MISCONCEPTIONS *Rima International Journal of Education (RIJE)*, Vol. 1 (No. 2): ; 66 - 74

Bashar, I Sa'adu Isa . Sifawa, Aminu Malami. (2022). EDUCATIONAL POLICY: A REVIEW OF ITS NATURE, FORMS, PROCESSES, RATIONALE AND MISCONCEPTIONS *Rima International Journal of Education (RIJE)*, 1 (2) 66 – 74

Brian G. Dahlin (2018). The Impact of Education on Economic Growth: Theory,

Brighouse, H.; Ladd, H.F.; Loeb, S.; Swift, A. Educational Goods: Values, Evidence, and Decision-Making; University of Chicago Press: Chicago, IL, USA, 2018.

Dawson-Amoah, M.; Smith, S.L.; O'Neal, D.; Clay, I.; Alonso-Morris, E.A.; Kho, A. Understanding the Education Policymaking Process in the United States. *Encyclopedia* 2024, 4, 46–59.

Dede, S. Atanur, G (2015). Theoretical Basis of Comparative Education and Suggestion of a Model: Comparative Education Council in Turkish Education, *Procedia Social and Behavioral Sciences* 15, 3536–3542.

Falalu, M. (2020). Educational Policy in the 21st Century Era: A Relook. *Malaysian Journal of Educational Policy*, 3 (2): 55-61.

Findings, and Policy Implications. [http:// www.duke. Edu/ bgd 0202](http://www.duke.edu/bgd0202). Pdf

Istiqomah, Zari'a. MoHa Luqman (2023) Education Policy in Turkey During the Reign of Recep Tayyib Erdogan, *Journal of Social Science Utilizing Technology* 1(3):179-189

Kizilkaya, H. & Vosough Matin, M. (2023). Comparative analysis of Iranian and Turkish special education in terms of aims and principles. *International Journal of Research in Education and Science (IJRES)*, 9(3), 704-714

Manga, S. D. (2010). Concepts and Contexts of Policy Making in Education. Unpublished Manuscripts, Usmanu Danfodiyo University, Sokoto

Musisi, B. (2015). Theory and Practice of Educational Policy and Planning. Islamic University Multidisciplinary Journal, 3 (2), 103-109.

Musisi, B. (2015). *Theory and Practice of Educational Policy and Planning*. Islamic University Multidisciplinary Journal, 3 (2): 103-109.

Owolabi, J. (2005). *Policy Making and Educational Policy Analysis*. Makerere University Printer, Kampala, Uganda.

Rosha, P. (2022). School Effectiveness: Yesterday and Today. *South African Journal of Educational Research*, 2 (2): 277–285

Sarghini ,A. Talebi ,B. Hoseinzade, O.(2023) .Elements of the educational policy model in schools (a systematic review). J Edu Health Promot,12(42)

Sarghini A, Talebi B, Hoseinzade O. Elements of the educational policy model in schools (a systematic review). J Edu Health Promot 2023;12:42.

Turkman, G (2017). The Comparative Education Articles at The Journal Of Education Published Between The 1918-1938 Years, Cumhuriyet International Journal of Education-CIJEE–ISSN: 2147-1606Vol 6 (1), 15–33.

Vélez, Marcela .Wilson , Michael G Lavis John N. Abelson Julia and Florez Ivan D. (2020). framework for explaining the role of values in health policy decision-making in Latin America: a critical interpretive synthesis, Health Research Policy and Systems 18,100 1-17.

Wadi, D. H. (1995). Education policy planning process: An applied framework. UNESCO: International Institute for Educational Planning

Wadi, D. H. (1995). *Education policy planning process: An applied framework*. UNESCO: International Institute for Educational Planning.

Wang B, Senin AA, Ahmad UNKamarU (۲۰۲۴) The role of regulatory policies in organizational culture: Insights from the education industry PLoS One. 2024 May 15;19(5)

Comparing the cultural policies of the Islamic Republic of Iran and Türkiye

Abstract:

The main goal of this research is to do a comparative study of cultural policy-making in the education system of the Islamic Republic of Iran and the education system of Turkey in order to understand each of them. In order to achieve the result, among the research methods, comparative and analytical research has been used, and for this purpose, the method of comparative studies has been used, relying on the George Brady method. The required information can be obtained by referring to the available documents and sources. Documentary method is collected. The research community in this research includes upper and official documents of education in the selected countries and the research sample includes the transformation document and the theoretical foundations of the fundamental transformation in the formal public education system of the Islamic Republic of Iran, the official documents available on the education website of the countries are applied. . The findings of the research indicate that Iran is a country that has made its educational foundations, principles and goals in a codified document. The central element of Iran's philosophy of education is the monotheistic religion of Islam, and the foundations, principles, and goals of each have been explained in accordance with Islam. In Turkey, we don't see the religious axes of the philosophy of education and in each of them, democracy, freedom and secularism are the basis. Research on Turkey, due to its presence in the European continent, implements a part of the general policies of the European Union in the matter of education. The comparison between the education philosophy of these countries showed that these countries have commonalities and differences with each other in this field. One of the most important similarities between the two countries is the general definition of education, and one of the most important differences between the two countries is the centrality of the religious element in Iran and liberalism in Turkey. Iran and Türkiye emphasize on culture. According to the difference in goals, they are also different in terms of content and structure.

Keywords: Cultural policy-making, the education system of the Islamic Republic of Iran, the education system of Türkiye.